

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКОГО СКЛАДУ МЕДИЧНИХ ВНЗ

Волкогон А.Д., аспірант МІ СумДУ

Повсякденна педагогічна діяльність щоденно ставить викладачів перед необхідністю вирішення цілого ряду методичних питань, пов'язаних з підготовкою і проведенням лекцій, занять, складання їх методичних розробок. Визначення навчальних цілей заняття є одним з головних питань, від вирішення якого залежить методична організація заняття, вибір його форм, методів, засобів навчання та контролю. Тому методична підготовка викладача передбачає перш за все оволодіння вміннями визначати навчальні цілі, але диференційовано, відповідно до певних рівнів професійної підготовки або рівнів засвоєння. Розглянемо детальніше зміст кожного рівня і правила постановки цілей на кожному з них. Традиційно щодо професійної освіти (за В.П.Беспалько) виділяються три таких рівні.

I-й рівень - знання-ознайомлення, знання на рівні загальних уявлень, загальної орієнтації. Володіючи цим рівнем знань, студент не може і не повинен повноцінно відтворювати знання, а лише повинен бути спроможним впізнавати матеріал при повторному сприйманні. Зважаючи на це, на даному рівні планується вивчення другорядних, неважливих питань теми, по яких достатньо мати лише загальні уявлення, поверхнево ознайомившись з ними. Якщо в плані теми (або дисципліни) мають місце такі другорядні питання, то плануючи їх вивчення в навчальних цілях, необхідно використовувати відповідну термінологію. Основними термінами, що відображують кінцевий результат діяльності студента на I-му рівні є: „ознайомитися”, „мати загальні уявлення”.

II-й рівень - репродуктивні теоретичні знання. Цей рівень засвоєння передбачає, що студент розуміє, пам'ятає і може самостійно, логічно деталізовано відтворити зміст теоретичного матеріалу, а також використати його в рішенні стандартних, типових задач. Якщо в плані теми заняття (або дисципліни) мають місце питання, що вимагають глибокого теоретичного засвоєння і

повноцінного відтворення, при їх плануванні використовуються терміни „знати” або „засвоїти”.

III-й рівень засвоєння - власне рівень професійних навичок та вмінь, що в системі професійної освіти займає особливе, найбільш вагоме місце. Професійна діяльність сучасного медичного працівника вимагає оволодінням широким спектром навичок: сенсомоторних, перцептивних, інструментально-розрахункових. Професійні навички відносяться до III рівня підготовки, але нижчої його сходинки, тому що є відносно простими професійними діями, що входять до структури вмінь. Навичками є, наприклад: пальпація, перкусія, аскультація, накладання пов'язок, проведення ін'єкцій, виконання лабораторно-діагностичних та інструментальних вимірювань, розрахунків, лікувальні маніпуляції та процедури та інші. Плануючи в цілях заняття формування навичок необхідно користуватись відповідними термінами, що відображають кінцевий результат практичних досягнень студента. Такими термінами є: „оволодіти”, „вміти”.

Щодо співвідношення процесів „уміння” та „викладання” в сучасних технологіях навчання, їх питомої ваги, та динаміки розвитку цікаво згадати не нову тезу „світ давно вже вчиться, а ми все ще навчаємо”. Пріоритет активної пізнавальної діяльності студента (учіння) сучасна її організація є одним з головних прогресуючих чинників розвитку сучасної професійної освіти. Підхід до „учіння” як центрального чинника професійного становлення підтверджується багатовіковою педагогічною практикою, яка вперто свідчить: не існує інших шляхів оволодіння знаннями, навичками, вміннями поза активної, цілеспрямованої, напруженої пізнавальної діяльності власне студента. Роль викладача в цьому процесі теж важлива, але другорядна і обмежується функціями організації, управління, контролю, тобто педагогічно виправданого спрямування головного процесу - уміння.

Література:

1. Аванесова А.С., Вербицкий А.А. Основы педагогики и психологии высшей школы. - М.: МГУ, 1986. - 302 с.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія. Підручник для студентів, аспірантів. - К., 1998.

3. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. акад. О. Мороза. - К.: НПУ, 2000. - 337 с.
4. Платонов Н.И. Педагогика высшей школы. - СПб., 1995. - 83с.
5. Повышение эффективности педагогических дисциплин в высшей школе / Под ред. Ю.К. Бабанского. - М., 1976. - 144с.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЧНИХ НАВИЧОК

Гресько І.Я., аспірант МІ СумДУ

Система сучасної медичної освіти перебуває в процесі постійного реформування. Аналізуючи стан викладання дисципліни, треба відзначити, що разом зі скасуванням екзамену із отоларингології (візьмемо як приклад цю вузькоспеціалізовану дисципліну), навчальна програма на медичному факультеті змінилася в бік скорочення практичних занять (40 год. практичних занять з отоларингології), що обмежує можливості глибокого викладання предмету. У зв'язку з приєднанням України до Болонського процесу за 2 роки навчання на кафедрах хвороб вуха, горла та носа на додипломному рівні здійснюватимуть за кредитно-модульною системою. Але чи поліпшиться реально при цьому практичний аспект викладання предмету? Що стосується інтернатури, то двох років абсолютно недостатньо для того, щоб всебічно опанувати таку глибоку й складну дисципліну, якою є отоларингологія, і молодий спеціаліст може засвоїти лише її основні положення та зорієнтуватися в основних питаннях практичної роботи лікаря-отоларинголога на амбулаторному прийомі та в ЛОР-стаціонарі під керівництвом завідувача ЛОР-служби або відділення.

Ми вбачаємо розв'язання цієї проблеми у введенні в навчальний процес нових прогресивних технологій практичного викладання хірургічних навичок. Згідно з програмно-цільовими принципами організації навчання в Донецькому національному медичному університеті, усі компоненти системи викладання мають забезпечувати досягнення кінцевої мети, тобто оволодіння хірургічними втручаннями, які вимагають високої лікарської кваліфікації. Для цього на кафедрі хвороб вуха, горла і носа